

Bruksanvisning for sykepleiere

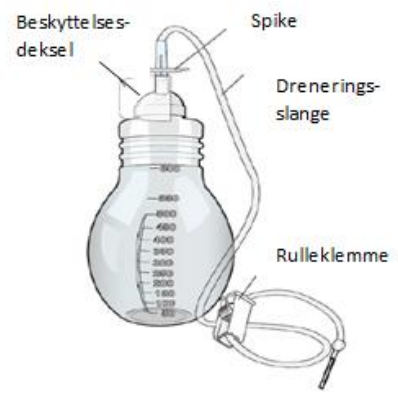
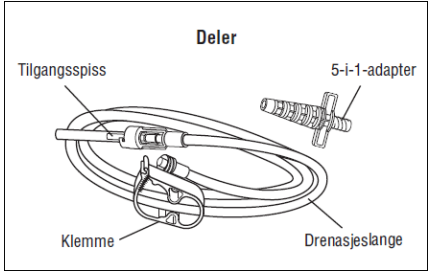
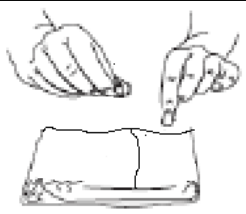
Drenering av pleura- og ascitesvæske fra PleurX-kateter – med sug/ inneliggende pasienter

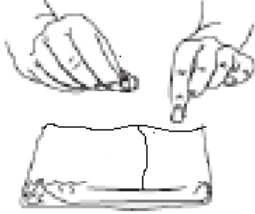

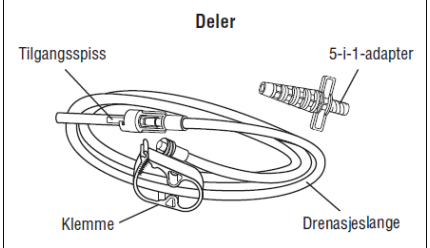
Slik drenerer du pleura- og ascitesvæske fra PleurX-kateter

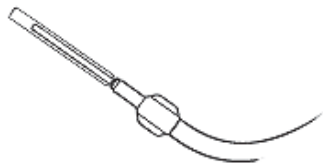

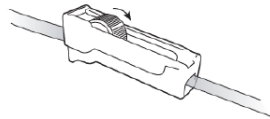
For å drenerer væske fra et PleurX-kateter kobles kateteret til en vakuumbolbe.

Vakuumbolben trekker da ut væsken. Man kan maksimalt drenerer for 1000 ml pleuravæske og 2000 ml ascitesvæske om gangen (1, 2). Hvis pasienten har mer væske og fortsatt føler ubehag, må det avtales med lege når man skal gjenta prosedyren. Ved drenering av flere liter væske er det av og til behov for å erstatte proteintapet med Albumin 20 % i.v. og evt. elektrolytter.

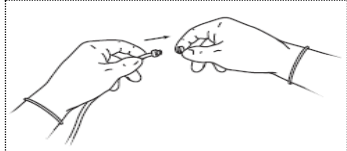
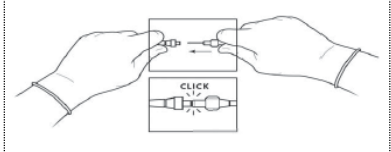
Følg disse trinnene for drenering.

<p>1</p>	<p>Hent frem dreneringssettet som inkluderer:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ En blå PleurX Prosedyrepakke, som inneholder (sterilt pakket): <ul style="list-style-type: none"> ➢ en gjennomsiktig filmbandasje ➢ en splittkompress ➢ gasskompresser ➢ en beskyttelseskork ➢ ett par hansker ➢ 3 alkoholservietter ➢ «blå nødklemme» (brukes kun dersom kateteret er skadet) ➢ En vakuumbolbe (1000ml) med tilhørende dreneringslange ○ Vurder behov for følgende ekstrautstyr: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Grønt sterilt dekkestykk ▪ Klorhexidin 5mg/ml ▪ Sterile kompresser ▪ Ekstra par med sterile hansker ▪ Munnbind <p><small>Advarsel: Hvis det brukes vegguttaksug, skal det reguleres til maksimum (-)60 cm H₂O.</small></p>	
----------	--	--

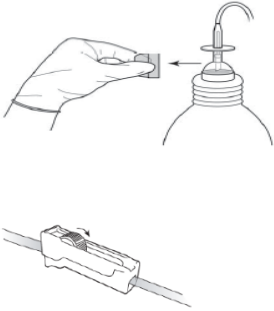

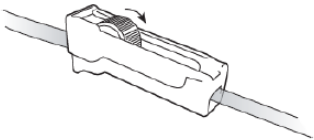
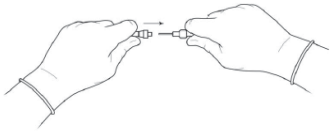
2	Gjør klart et rent arbeidsbord som er stort nok. Vaskes med 70 % sprit, eventuelt med såpe og vann ved synlig forurensing.	
3	Utfør håndhygiene.	
4	Fjern den gamle bandasjen som dekker kateteret. Inspiser kateterinnstikkstedet for rødhet, hevelse eller lekkasje. Dersom du ser noen av disse forandringene, gjør ferdig dreneringen først og deretter tilkall lege.	
5	Utfør håndhygiene	
6	Åpne dreneringssettet og ta ut den blå pakken.	
7	Sett den blå pakken på en ren flate med foldet side opp. Fold forsiktig ut det blå sterile papiret.	
8	Åpne posen til dreneringsslangen.	<p style="text-align: center;">Deler</p>

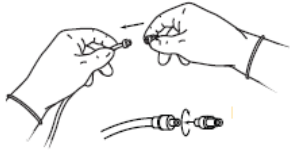
9	Kontroller at spissen av dreneringsslangen har en plasthylse på. Hvis plasthylsen har falt av, start igjen med et nytt dreneringssett. Viktig at spissen alltid holdes steril.	
10	Fjern papiret fra dreneringsslangen og løsne slangen. Legg enden av dreneringsslangen på det blå sterile papiret.	
11	Ta på de sterile hanskene.	
12	Åpne pakkene med alkoholserviettene og la de være i pakningen. Legg dem på det blå papiret.	
13	Rull igjen rulleklemmen på dreneringsslangen slik at klemmen er stengt. (Hvis denne ikke er stengt og man aktiverer kolben vil vakuemet opphøre).	

Trinn for å koble til dreneringsflasken

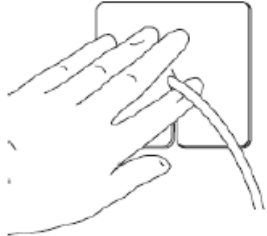
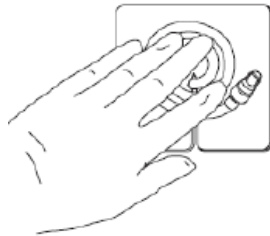

1	Fjern plasthylsen fra endestykket til dreneringsslangen. Legg det tilbake på det blå sterile papiret.	
2	Vri og ta av den hvite beskyttelseskorken fra kateteret til pasienten.	
3	Hold kateteret med den ene hånden og kast korken.	
4	Bruk den ene alkoholservietten til å rense rundt ventilåpningen. Ikke la noe berøre enden av kateteret etter at den er rengjort	
5	Koble til dreneringsslangen ved å sette spissen inn i den rene kateterventilen. Du kan høre og føle et "klikk" når de låses sammen (viktig å ikke bruke makt, da ventilen kan bli ødelagt).	

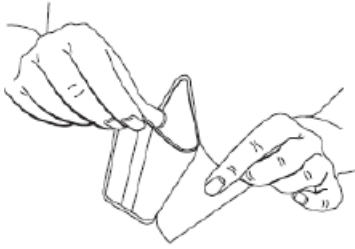
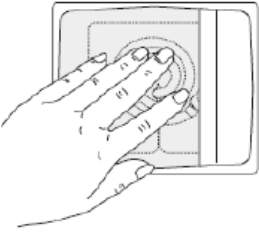
Slik drenerer du ut væsken

1	<p>Fjern beskyttelsesdekslet fra toppen av dreneringskolben. Hold i dekslet og trekk den bort fra flasken</p> <p>Her må vi ha et bilde av dette med sug</p> <p>(Sjekk at du har stengt rulleklemmen)</p>	
2	<p>Hold flasken med en hånd mens du presser ned det hvite T-stempelet for å punktere folieforseglingen. Dette vil starte vakuumbirkningen i flasken.</p>	
3	<p>Rulleklemmen åpnes gradvis og kan være helt åpen så sant ikke pasienten føler ubehag. Da reduseres i tilfelle farten med rulleklemmen og man kan evt. ta en kortvarig pause.</p> <p>Viktig: Hvis pasienten føler ubehag eller smerte, senk farten eller stopp drenering. Hvis pasienten har vedvarende ubehag/smerte, tilkall lege.</p>	
4	<p>Når væsken stopper opp eller flasken er full, steng rulleklemmen.</p> <p>Man kan maksimalt drenere 1000 ml pleuravæske og 2000 ascitesvæske om gangen (1,2). Hvis pasienten har behov for å tappe mer enn 1 liter ascitesvæske kan man eventuelt koble direkte på en ny vakuumkolbe. Da må ett nytt sett taes i bruk, man skal aldri gjenbruke samme kolbe. Det er da ikke nødvendig å desinfisere på nytt. Avtales med lege i forkant.</p>	
5	<p>Når du er ferdig med drenering, koble fra dreneringsslangen ut av ventilen på kateteret. Legg dreneringsslangen ned, mens du holder kateteret i en hånd</p>	
6	<p>Rengjør kateterventilåpningen med en ny alkoholserviett.</p>	

7	Ta opp den nye rene beskyttelseskorken.. Sett den nye korken på kateterventilen forsiktig og vri den med klokken til den klikker og låser.	
---	--	---

Hvordan sette på en ny bandasje

1	Bruk en ny alkoholserviett til å rengjøre huden rundt innstikkstedet. Dersom behov, dykk sterile kompresser i Klorhexidin 5mg/ml og desinfiser området. Samt kateterslangen som skal pakkes inn.	
2	Legg splittkompressen rundt kateteret mot huden.	
3	Vri katetret i løkker og legg det over splittkompressen	
4	Dekk over kateteret med de sterile kompressene som kommer med drenasjepakken.	

5	Ta den gjennomsiktige selvklebende bandasjen og fjern den største delen av de to papirstykkene fra bandasjen	
6	Plasser den gjennomsiktige selvklebende bandasjen over de sterile kompressene og trykk den ned.	

NB! Hvis de sterile kompressene blir våte eller forurenset på noen måte, bør den gjennomsiktige selvklebende bandasjen og de sterile kompressene fjernes umiddelbart, området rengjøres og tørkes som anbefalt ovenfor, og ny bandasjer påføres (punkt 1- 6).

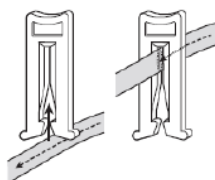
Tømming av flasken

1	Hold flasken stabil med en hånd og vri spiken i en sirkelbevegelse for å få større åpning i folieforseglingen.	
2	Deretter fjern dreneringsslangen fra flasken. Dreneringsslangen er festet med en fleksibel hette. Plasser tommelen på kanten av hetten og skyv dekselet sidelengs og opp fra flaskeåpningen for å løsne hetten.	
3	Noter deg mengden av væsken og før dette opp i pasientkurven. Noter i pasientjournal dersom avvikende lukt eller farge på væsken.	
4	Tøm innholdet i flasken i dekontaminatoren.	
5	Legg flasken i gul avfallspose/ risikoavfallese, eventuelt restavfall (må da pakkes inn i hvit plastpose først).	

NB!	Flasken kan ikke brukes igjen (engangsbruk), da vakuemet opphører etter bruk.	
-----	---	--

Spesielle forsiktighetsregler

- Bytt på bandasjene med en gang hvis de blir våte. Rengjør og tørk Plasser deretter på nye bandasjer (se fremgangsmåte s. 5, pkt. 1- 6). Kateteret skal være sterilt innpakket
- Hvis kateteret er skadet, kuttet eller ødelagt, gjør du disse trinnene:
  1. Klem og steng kateteret med en arteriepinsett eller den blå klemmen i dreneringssettet over kateteret. Hvis du ikke har en klemme tilgjengelig, bøy kateteret og tape det sammen slik at kateteret blir lukket.

2. Tilkall postlege og radiologen som la inn kateteret.
- Bandasjene byttes ved hver drenering, eller minst 1 gang per uke. Inspiser da kateterinnstikkstedet for rødhet, hevelse eller lekkasje.

Hva hvis det ikke kommer væske ned i flasken?

Det er ulike årsaker til at dette kan skje, inkludert:

- Det er ikke nok ascites- eller pleuravæskevæske å drenere ut.
  - Det kan være et problem med enten kateteret, flasken eller dreneringsslangen
  - Flasken kan ha mistet vakuemet (Husk: sjekk holdbarhetsdatoen på pakningen).
- **Hvis det ikke kommer noe pleuravæske/ ascitesvæske, kontroller følgende:**
- T-stemplet på toppen av flasken er trykt ned.
  - At det ikke er knekk på dreneringsslangen.
  - Rulleklemmen på dreneringslinjen er åpen.
  - Dreneringsslangen og kateterventilen er koblet til.
  - Kateteret er tilstoppet.
- **Andre tips:**
- Rull katetret mellom fingrene dine for å frigjøre materiale eller plugger som skaper hindringer for dreneringen.
  - Skyll med 10 ml NaCl 0,9 % med sprøyte med luerlock og aspirer.
  - Hvis flasken har mistet vakuemet, gjenta dreneringsprosedyren med nytt dreneringssett og flaske.

Observer:

- Kropstemperatur (obs feber)
- Væsken endres i farge, blir tykk eller lukter dårlig
- Smerte som blir verre og som ikke lindres av smertestillende
- Rødhet, hevelse, ømhet eller varme rundt kateteret
- Væske lekker ut fra kateteråpningen
- At kateteret ligger på plass (obs hvis du ser cuffen)

Referanser:

1. King K (2015) Nursing Guideline for the management of a patient with a PleurX Chest Drain, Nottingham University Hospital, NHS
  2. Gulrajani R (2008) Avoiding Hospital Admission to drain Pleural Effusions, Nursing Times, Vol.104, No.4, pp 20 – 31
- National Institute for Health and Clinical Excellence (NICE)(2012) . [Medical technology guidance](#) SCOPE: The PleurX peritoneal catheter drainage system for vacuum assisted drainage of treatment-resistant, recurrent malignant ascites.
  - Health policy advisory committee on technology (2015) Technology Brief update: PleurX catheter system for the treatment of malignant pleural effusion.
  - Anbefalinger fra overlege Trond Hagtvedt, Seksjon for radiologi Radiumhospitalet, Avdeling for radiologi og nuklærmedisin, OUS